

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Konferenca za povzdigo kmetijstva

se je vršila te dni v ministrstvu za kmetijstvo pod predsedstvom ministra dr. Frangeša. Trajala je dva dni in so prisostvovali načelniki kmetijskih oddelkov vseh banovin (za dravsko banovino g. inž. Podgornik) ter načelnika dr. Stojkovič in dr. Prohaska iz ministrstva. Obširno so razpravljali o aplikaciji novega zakona o pospeševanju kmetijstva ter o vprašanju rajoniranja posameznih kulturnih rastlin po terenskih, klimatskih in tržnih prilikah posameznih krajev. Sklenjeno je bilo, da se bodo favorizirale one, k bodo najhitreje, najsigurneje in v največji meri vodile do uspehov kmetijstva: v Dalmaciji sočivje, južno sadje in specijalno namizno grozdje, v južni Srbiji mak, tobak itd., na vzhodu in severozapadu predvsem žitarice. Posebna skrb se bo posvečala živinoreji, da se doseže čim večja produkcija mesa, masti in mleka.

Posebno pažnjo je posvetila konferenca obdrževanju kmetijskih tečajev, na podlagi izkušenj minolega leta, ko so se pokazali taki tečaji kot zelo uspešni in so naleteli na polno razumevanje v najširših plasteh kmetijskega stanu. Vršili so se skoraj po vseh okrajih, zlasti v onih, kjer so kmetijske šole. Izredno velike uspehe so pokazali tečaji, v katerih se je pouk podprl s kinematografskimi slikami v zvezi s predavanji. Celo v zetski banovini je obiskovalo take tečaje po 80 do 100 kmetovalcev, v severnih krajih je bil obisk še mnogo večji. Glasom statistike je obiskovalo te tečaje lani do 40.000 poslušalcev - kmetov.

V svrhu povzdige poljedelske produkcije bodo i država i banovine z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpirale snovanje oljarskih, mlekarskih, žitarskih zadrug itd. Žitarske zadruge, ki bodo napravile javna skladišča, bodo lahko pri Privilegirani agrarni banki dobile kredit do 60% vrednosti žita v skladišču. Tudi bodo dobivale brezplačno material za zgradbo skladišč in dovoz na železnicah in postajah po režijskih cenah.

Podpirale se bodo tudi vinogradniške zadruge, ki bodo ustanovile zadrugne kleti. Posebna pažnja se bo posvečala kvalifikaciji osebja, ki bo vodilo te kleti, ker je od manipulacije v veliki meri odvisna kvaliteta vina. Veliko pozornost se bo posvečalo tudi ribarstvu, ki je važno zlasti za siromašne kraje. Tudi v to svrhu se bodo ustanovljale zadruge in dajali krediti.

Za uničevanje raznih drevesnih, rastlinskih in trsnih škodljivcev se bodo naročile velike množine škropilnic, za vsak okraj, tako, da bo že to zimo omogočena proti njim najintenzivnejša akcija.

Konferenca je razpravljala tudi o akciji za občinske in banovinske kmetijske sklade ter o občinskih in sreskih kmetijskih odborih, kojih nekateri so že začeli posloovati.

Obširna je bila razprava o vzgoji vzornega semena, živine in rastlin na

Turčija se brati z Rusijo

VAŽNE POGODBE TURČIJE S SOVJETSKO VLADO. — TURČIJA SE HOČE POPOLNOMA EMANCIPIRATI OD ZAPADNIH DRŽAV.

CARIGRAD, 3. februarja. V turških političnih krogih vlada veliko ne razpoloženje napram Društvu narodov, ki izvira deloma še iz svoječasne taktike Društva narodov v mosulskem vprašanju. Sovjetska vlada je nudila Turčiji, kakor znano, za časa njenih velikih osvobodilnih bojev v letih 1919—1923 veliko podporo. Decembra 1925. je podpisal turški pooblaščenec Teflik Ruždi bej v Parizu turško-rusko pogodbo o obojestranski nevtralnosti za slučaj vojnih konfliktov. Nerazpoloženje Turčije napram zapadnim velesilam Evrope je od tedaj še naraščalo in to tembolj, ker je turška vlada zaman čakala na finančno-politično podporo zapadnih držav.

Preteklo leto je sklenila Turčija s sovjetskim pooblaščencom Karahanom novo pogodbo, s katero je Turčija — Rusiji na ljubo — takorekoč žrtvovala svojo diplomatsko neodvisnost. Pogodba namreč določa, da

Turčija ne sme z nobeno drugo državo skleniti pogodbe, ne da bi poprej vprašala za mnenje sovjetski zunanji komisariat v Moskvi. Turško-ruski sporazum o pomorski politiki se je manifestiral posebno v pogodbi o vzhodnem delu Sredozemskega morja, še prav očitno pa, ko je Turčija spustila sovjetski bojni ladji »Pariškaja Komuna« in »Profintera« skozi Dardanele v Črno morje.

Sovjetska unija se je nasprotno zavezala, da bo podpirala Turčijo pri urejevanju finančno-političnih stvari. Med drugim je Rusija tudi prevzela nalogo, da ustanovi turško Narodno banko.

Turčija se hoče očitno na ta način popolnoma emancipirati od evropskih zapadnih držav, posebno od Anglije. Geslo novega političnega kurza v Turčiji je: Proč od — — — — — Anglije in naslonitev na sovjetsko unijo.

Berenguer o svoji politiki

MADRID, 3. februarja. General Berenguer je izjavil poročevalcu »Matina«: »Jaz ne poznam nobene politike, ker se nisem nikdar pečal z njo. Nisem niti konservativec niti — — — — — temveč le general. Moje stremjenje je, da obnovim ustavno življenje na Španskem in likvidiram diktaturo. To pa se mora izvršiti v etapah, da se ne povzroči ne vzne mirja in razburja. Kdaj se bodo vršile parlamentarne volitve, trenutno še ne morem reči. Priznati pa moram, da sem si osvojil marsikatero idejo svojega prednika Primo de Rivero, tako da se more bivšega diktatorja začasnno še šteti za prijatelja sedanjega režima«.

MADRID, 3. februarja. Iz uradnega lista je razvidno, da sta bila generala Primo de Rivera in Martinez stavljena vrhovnemu poveljstvu na razpoloženje.

Predavanja na univerzi v Madridu so se že pričela, v Barceloni pa se zgodi to jutri.

Komunistična blamaža v Nemčiji

BERLIN, 3. februarja. Komunistični poslanci in funkcionarji, ki so bili v svrhu preprečenja novega komunističnega prevratnega poizkusa v noči od petka na soboto aretirani, so bili zopet izpušteni. Napovedani težki komunistični izgredi so se vsled obsežnih priprav poli-

državnih, samoupravnih in drugih javnih posestvih. Banske uprave bodo morale izdelati točne preglede vseh vrst sadja, grozdja, semenja in živine, ki bi jih trebalo v njihovih področjih posebno širiti. Načrti morajo biti izdelani za dobo deset let. Ko bo ministrstvo načrte odobrilo, se bodo na gori navedenih posestvih v posameznih banovinah smele gojiti samo te vrste.

Pri vzreji živine treba gledati, da se doseže »največ in najboljša« za plemo. Zato morajo banovine in vsa javna posestva izdelati ministrstvu pregled celoga gospodarstva in načrt za vzrejo te-

cije popolnoma izjalovili. Komunisti so sicer na več krajih mesta ugasnili vse ulične luči, da bi mogli v temi zgraditi barikade, vendar ni nikjer prišlo do resnejših incidentov.

600.000 delavcev v stavki

LONDON, 3. februarja. Angliji grozi zopet velika stavka v predilni industriji. V Manchesteru stopi jutri 200.000 tekstilnih delavcev v stavko, katerim se pridruži nato še 400.000 predilniških delavcev v Oldbaju.

Smrt vodje malteškega reda

BERLIN, 3. februarja. Danes je umrl v starosti 86 let veliki prior malteškega reda, grof Gaffini.

Ciklon nad južno Francijo

PARIZ, 3. februarja. Nad Toursom je divjal včeraj orkan, ki je napravil v mestu velikansko škodo. Ciklon je odnesel streho vojaške bolnišnice, pri čemer je bilo več vojakov težko ranjenih. V dotičnem delu mesta sploh ni hiše, ki bi ne bila več ali manj poškodovana. V obalnih pokrajinah, posebno v Biarritzu in Lorientu, je morje prestopilo bregove in povzročilo velikanska opustošenja. V nekaterih delih Francije je zapadel zopet sneg.

Petelnova očala so najboljša!

kom naslednjih 10 let. Po odobritvi načrtov se jih bo treba strogo držati. Namen teh posestev ne smejo biti veliki dobički, ampak da dajejo čim boljši material za pospeševanje poljedelstva.

Konferenca se je končno bavila tudi s vprašanjem izvoza kmetijskih pridelkov. V tem pogledu daje urad za zunanjo trgovino ministrstvu kmetijstva dragocene podatke, ki bodo velike važnosti za razvoj izvoza tudi kmetijskih pridelkov.

Sklepi konference so velikega pomena za razvoj našega kmetijskega gospodarstva. Sedaj treba samo, da besede postanejo meso.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 3. februarja. Zaprt.

Torek, 4. februarja ob 20. uri »Netopir«, ab. A.

Sreda 5. februarja ob 17. uri »Semenj v Sevilji«. Prireditel. Slov. žensk. društva.

Četrtek, 5. februarja ob 20. uri »Netopir« ab. C.

Cellsko gledališče.

Sreda, 5. februarja ob 20. uri »Lepa pustolovščina«. Gostovanje Mariborčanov.

Prihodnja premijera v marib. gledališču se bo vršila v kratkem. Vprizori se zelo zanimiva in napeta drama slavnega poljskega dramatika Przybyzowskega »Sneg«, ki je pred leti v Ljubljani dosegla kar največji uspeh. Režira gosp. J. Kovič.

»Sinja ptica« v marib. gledališču. V drugi polovici februarja gostuje svetovno znani ruski groteskni teater »Sinja ptica« pod vodstvom ravnatelja gospoda Južnega. Ta teater je povsod, kjer je gostoval, žel velikanske uspehe.

Uspehi Marice Lubeleve v Zagrebu

Včerajšnje zagrebške »Novosti« objavljajo poročilo o 25. predstavi operete domačega skladatelja Iva Tijardovića »Mala Floramye«. List pravi, da se je opereta igrala vedno pred razprodano hišo. Naslovno partijo igra naša mariborska rojakinja in bivša ljubimka naše gledališke publike, Marica Lubeleva, ki beleži »vanredan uspeh i umjetničku afirmaciju«. »Ova mlada pjevačica je naš operetni star, koji je mnogog puta nasmijao, a još više puta razdragao našu publiku... Ona nosi veliki uspeh ove operete.« Naši mariborski »zvezdi« samo čestitamo k tej sodbi!

Zopet nož...

Snoči opolnoči je bila poklicana rešilna postaja v — Falo. V neki gostilni je prišlo do krvavega obračuna, pri katerem je skupil 25 letni Anton Seršen od Sv. Duha pri Selnici. Njegov nasprotnik ga je zabodel v levo roko ter mu prizadajal več ran, ki so zelo težkega značaja. Napadalec se je skril. Ponesrečenca so okrog 2. ure zjutraj odpremili v mariborsko bolnico.

Javna izvozna klavnica za Mursko polje.

Na Murskem polju in v obrobni goricah je zelo razvita živinoreja in se živina tudi mnogo izvažja. Veliko ovir pa je pri izvozu zaklane živine bila do sedaj ta, da ni bilo nikjer v bližini potrebne javne izvozne klavnice. Po dolgem posvetovanju se je pa sedaj odločila mestna občina Ljutomerska, da bo sama uredila tako klavnico in je bilo v ta namen določeno poslopje bivše električne centrale v bližini glavnega kolodvora. Klavnica bo moderno urejena ter bo zadostovala tako za potrebe mesta kakor tudi za vse Mursko polje, severni del Ljutomerskih goric ter proti Ljutomeru gravitirajoči del Medmurja in Prekmurja. Z deli na preureditvi bivše električne centrale v javno izvozno klavnico je mestna občina že začela in bodo v kratkem dovršena. S tem bo izpolnjena dolgoletna želja tamkajšnjih živinorejcev, posebno od mesarjev in izvoznikov.

Nocoj dr. Ipavčev večer Glasbene Matice!

Stoletnica grške neodvisnosti

HEROJSKI NAPORI GRKOV ZA IZVOJEVANJE SVOBODE. — NEPOPISNO SRDITI BOJI S TURKI.

Danes praznuje grška republika znamenito obletnico — stoletnico grške neodvisnosti. Dne 3. febr. 1830. je bil podpisan namreč revidirani londonski protokol, s katerim je bila Grška osvobodena večstoletnega turškega jarma in postala svobodna kraljevina. Z Grčijo nas vežejo prijateljske vezi, njena usoda je bila slična usodi Srbije. V balkanskih vojnah je bila zvesta zaveznica Srbom in stala je tudi v svetovni vojni na naši strani, če ji tudi tedanje politične razmere niso dopuščale, da bi se mogla udeleževati v boju za neodvisnost malih in podjarmljenih narodov v večji meri. Zato je naša dolžnost, da se tudi mi spominjamo te znamenite obletnice.

L. 1503. je postala celinska Grčija turška provinca, četudi so se še pozneje vršili boji za posest njenega južnega dela Moreje med Turi in Benečani, ki so bili v l. 1699—1715 v posesti te pokrajine. Kmalu nato so zavzeli Turki še grške otoke (n. pr. Rod l. 1522). Prvotno je bilo turško gospodarstvo še znosno. Toda kmalu so začeli novi gospodarji deželo neusmiljeno izžemati. Uradniki, ki so se neprestano menjali, so gledali le na lasten žep; tudi zemljišča so bila do malega v turških rokah. Le v goratih pokrajinah so si mogli obdržati nekoliko več svobode. Posebno v teh krajih so obstajale avtonomne krajevne oblasti (arhonti, primari, efori), ki so bile deloma v posesti uglednejših rodbin. Te rodbine so vzdrževale grško narodno zavest in iz njih so v poznejših bojih izšli številni bojevniki za grško neodvisnost. Morda še večje zasluge za narod si je pridobila grška cerkev, kateri je načeloval s sv. sinodom vred carigradski patriarh. Cerkev je bila namreč zavetišče grškega jezika in grške kulture ter je kljub turškemu zaničevanju neprenehoma tolažila svoje vernike in jih navduševala za narodne svetinje. Velikega pomena za čira nitev grškega življa so bili slednjič številni grški trgovci, ki so — pogosto z občudovanja vredno požrtvovalnostjo — skrbeli za prosvetne ustanove. — Zato so se že v teh časih skušali posamezni upreti turškemu gospodarstvu, seveda zaman. —

Stare narodne pravljice so pripovedovale, da pride rešitelj od severa. Zato so smatrali grški rodoljubi že caria Petra Velikega za svojega naravnega zaščitnika. Katarina II. je sklenila celo Grke osvoboditi. To je bil tudi eden izmed vzrokov, da je izbruhnila l. 1768 rusko-turška vojna. Ko je l. 1770. pristal ruski admiral Feodor Orlov pri Vitylo na Moreji, so se pridružili Rusom tudi številni grški dobrovoljci. Žal, da je ostal tudi ta poskus brezuspešen. Divja turška soldateska (posebno Arnauti) je namreč z nepopisnimi grozodejstvi zatrla upor, tako da so morali slednjič tudi Rusi zapustiti deželo. Istotako so se izjalovili upi grških rodoljubov za časa vojn, ki so jih vodili v l. 1787—1792 zoper Turke Avstriji in Rusi. — V dobri miru, ki je sledil tem vojam, so se trudili Grki neprenehoma za svoj kulturni in gospodarski napredek. V tem času so ustanovili doma (posebno v Atenah, v Solunu in v Kidoniji) več šol ter pošiljali svojo mladino v razna evropska mesta. Tako se je širila vedno bolj splošna prosveta, za katero si je pridobil največje zasluge pesnik Konstantin Rhigas, ki je — pod vplivom idej francoske revucije — v številnih pesmih in na sestankih rodoljubov (heterije) navduševal svoj narod. Tudi grška trgovina je vedno bolj procvetala in množila tako narodno imetje. Mornarji, ki so služili popreje v ruski, francoski in angleški armadi, pa so vzdrževali vojaški duh. Med tem se je ustanovila tudi v Odesi nova heterija pod vodstvom Ivana Kapo d'Istrije, ki je razpolagala z velikimi denarnimi sredstvi. Tako so bila tla za boj in upor že pripravljena, četudi sta kongresa v Opavi in v Ljubljani pod vplivom reakcionarnega kneza Metternicha te gibanje obsojala in če tudi je Grkom nasprotoval celo tedanji ruski car Aleksander I. Nasprotno pa so smeli grški ro-

doljubi računati s simpatijo in moralno pomočjo vse ostale Evrope.

Upor je izbruhnil meseca marca 1821., ko je zbral knez Aleksander Ypsilanti v Besarabiji četo heteristov in upadel v Moldavo. Kmalu so se mu pridružili navdušeni grški dobrovoljci iz vseh krajev, tako da je štela ta »sveta četa« okoli 5.500 bojevnikov. Kljub najneugodnejšim razmeram so napadli dne 19. jun. 1821. Turke pri Dragašanu. Izdajstvo vlaških čet pa je povzročilo kljub vsej hrabrosti poraz »svete čete«. Ypsilanti je moral pobegniti v Avstrijo. — Medtem pa je pozval na Peloponezu škof Germanos Grke k orožju. V kratkem se je posrečilo vstašem v več bitkah poraziti Turke in si osvojiti več mest. Dne 9. aprila so skliicali vstaši v Kalamati narodni svet, ki je organiziral nadaljni upor. Tako se je širilo to gibanje vedno bolj in bolj po celini in po otokih. Izmed voditeljev sta se odlikovala predvsem Odysseus (v Beociji) in poveljnik monarhe Jakob Tombazis. Sedaj so spoznali Turki, kako nevarno je to gibanje. Sultan Mahmed II. je pozval vse Osmane pod orožje, v Carigradu pa je divjala proti Grkom naščuvana druhal in izvršila nebroj grozodejstev. Med drugimi so divjaki na Veliko noč (22. aprila) obesili pred grško katedralo v Carigradu patriarha Gregoriosa z več duhovniki. — Te bestialnosti so naravno upornike le še bolj razkačile. Tako je prišlo do številnih krvavih bojov v vsej Grčiji in na otokih. Večkrat so zmagali Turki; v splošnem pa je bilo gibanje upornikov srečno. — Ker voditelji niso bili edini in ker so začela pohajati srdstva za nadaljni boj, so sklicali Grki dec. 1821. narodni svet, ki je razglasil dne 1. jan. 1822. v Epidavru državno ustavo. Glavni določbi sta bili prostost veroizpovedi in enakost pred oblastmi. Na čelo vlade je stopil knez Al. Maurokordatos. Prideljena sta mu bila zakonodajalni in izvršilni svet (70 oz. 5 članov).

Medtem so se boji s Turki nadaljevali z nepopisno srditostjo. Prostor nam ne dopušča, da bi mogli opisati te boje, ki spadajo med najbolj krvave v svetovni zgodovini in kjer so Turki (pod poveljstvom Ibrahima paše) izvršili nešteto grozodejstev. Omenimo le strahoviti turški pokolj na otoku Kiosu, kjer so poklali Turki meseca aprila 1822 23.000 mož in prodali v sužnost 47.000 žensk in otrok, kjer se je slednjič posrečilo grškemu junaku Kanarisu v noči od 18. na 19. junija uničiti turško brodogradnjo in kjer je našlo smrt 3000 Turkov; nadalje za Grke tako nesrečno bitko pri Peti (16. jul.), kjer je bilo vsled izdaje nekega vodje Albancev ubitih mnogo tisoč Grkov; kakor tudi dvakratno svetovnoznano obleganje mesta Missolonghi, ki so ga branili Grki in njihovi prijatelji (Filheleni) z nepopisnim junaštvom in katero so Grki (25. aprila 1826) slednjič (po 11mesečnem obleganju) sami spustili v zrak. Bojev za Missolonghi se je udeležil tudi veliki angleški pesnik lord Byron, ki je našel tu dne 19. aprila 1824 svoj zgodnji grob. Vsi številni boji, veliki heroizem Grkov in slednjič strašna grozodejstva Turkov, so vzbudili v Evropi splošne simpatije za upornike, ki se je kazala predvsem v številnih društvih Filhelenov, ki so podpirala Grke v boju za svobodo z denarjem, orožjem in prostovoljci. L. 1827. je postal predsednik vlade Kapo d'Istria in v istem letu oktobra je napadlo veliko egipčansko brodogradnjo v Navarin, kjer je prišlo dne 20. okt. do znamenite pomorske bitke, kjer je bilo uničenih 55 ladij.

Ti neprestani boji so uničili Grško; izumrl je velik del prebivalstva, polja so bila neobdelana, denarna sredstva izčrpana. Grki niso bili več sposobni za nadaljni boj in so morali prepuščati odločitev svoje usode velesilam. Londonski protokol (22. marca 1829) je določil meje nove Grške (črta med zalivoma Arta in Volo) ter priznal Grški omejeno svobodo pod turško nadvlado. Dne 3. febr. 1830 pa se je posrečilo Rusiji doseči revizijo tega londonskega protokola in s tem svobodno Grško, katere prvi kralj je bil Oto Bavorski (1831—1862).

Dr. V. T.

Mariborski in dnevni drobiž

Iz veterinarske službe.

Dosedanji veterinarski svetnik pri bivšem velikelem županu v Mariboru g. Franc Pirnat je imenovan za višjega veterinarskega svetnika dravske banovine v Ljubljani, g. dr. Fr. Veble pa za veterinarskega svetnika pri sreskem načelniku v Litiji.

Himen.

Včeraj popoldne se je poročil v frančiškanski cerkvi g. Ivan Nemeti, bivši brivski pomočnik pri g. Vekoslavu Gjurinu, sedaj brivski mojster v Varaždinu, z gđ. Franico Vračkovo od Sv. Petra nižje Maribora. Bilo srečno!

12 novih knjižnic mariborske Zveze kulturnih društev.

Z današnjim dnevom zaznamuje mariborska ZKD lep novi uspeh v ljudsko-prosvetnem delu. Delegatom iz 12 krajev mariborskega okrožja, ki so prišli v Maribor, je oddala 12 novih javnih ljudskih knjižnic, in sicer za sledeče kraje: Dramlje, Stranice, Št. Janž pri Slov. Gradcu, Sv. Miklavž pri Ormožu, Velika Nedelja, Sv. Rok ob Soti, Sv. Rupert nad Laškim, Stogovci v Apaški kotlini, Lokavec pri Mariji Snežni, Mašperk, Kuzdobljan na meji v Prekmurju in Sv. Tomaž pri Ormožu. Nove knjižnice tvorijo jedro razmaha narodnoprosvetnega dela v navedenih krajih in so zlasti važne one v obmejnem področju.

Sobotni planinski ples
tukašnje podružnice SDD je — kakor sedaj že več let zapored — bil zonen revija vseh planincev iz Maribora in okolice, pa seveda tudi prijavljene točke za plesalstvo mladino. V okusno okrašenem, v zasneženem smrekov pohorski gozd spremenjeni unioneški dvorani s planinskimi kočami in seminarekimi šotorji, okrašenimi je bilo vrvenje kakor v razdvojenem miravlišču in stotine plesnih parov so valovile v dvorani ob zvokih neumorne godbe »Drave«, ki je kraljevala visoko nad planinsko kočjo »pri Marici« na odru. Vsakoletni planinski ples je pristna slika življenja v planinah, kjer naba vsaj za hip razlika med »visokimi« in »nižjimi« in kjer se v nepričitenem planinskem veselju zabava staro in mlado pleše, pika in prepeva, da za trenutek pozabi skrb in težave vsakdanjega življenja.

Igralci državne razredne loterie
pri uravni »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova c. 13 se opozarjajo, da zamenjajo kučlene srečke pravčasno. Žrebanje se bo vršilo že 10. febr. Na razpolago je tudi še nekaj srečk. Spogajite po njih — dokler traja zaloga! U

Sveže-zelene oaze.
so se na zadnjem deževju pokazale na solnčnih legah. Prav prijetno de-nejo očem, a srca napolnjujejo s pomladnimi mislimi. Dočim je v dolini deževalo, kakor za stavo, pa je planine pobelila sveža snežna odeja. Z ohronkov Pohorja so davi zavele prav prijetne sanice, a vrhovi se smejijo v belem smehu. Vsa znamenja kažejo, da je Moranin režim skoraj do temeljev omajan, kar najbolj izjimske dolinske športnike, predvsem drsalce, ki so morali svoje drsalke shraniti — v ropotarnice.

Roman o cesti v Jugoslaviji.

Naši časopisi so nedavno obširno poročali o znamenitem romanu Friderika Gagera »Cesta«, ki opisuje zidanje ceste v Jugoslaviji in se pri tem z neobičajno globino uživi v dušo našega naroda in trpljenja težakov, ki lomijo skale in zidajo cesto. Pisatelj pohaja iz znane rodbine, ki ima svoja posestva pri Brežicah in se je na ta način temeljito pečal s socialnimi razmerami našega naroda. Zanimivo knjigo je nabavila tudi »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu.

Goljufivi nabiralci.

Ministrstvo za notranje zadeve opozarja vse podrejene organe, da hodijo po državi razni ljudje pod imeni bivših članov četniškega udruženja »Petar Mrkonjić« in zbirajo prispevke za organizacijo. Ministrstvo sporoča, da je to društvo razpuščeno in da treba vse take sleparje aretirati ali dati aretirati.

Drobiž od Sv. Ane v Slov. Gor.

Naš starina g. Alojz Senekovič, vzorni narodnjak in gospodarski ter kulturni delavec, praznuje letošnje leto svojo zlato poroko. Že lani je dobil najvišje odlikovanje, red sv. Save. — Pripravljamo se za obnovev podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda, pa tudi na ustanovitve gasilnega društva in Sokola. — Po grebenu Kremberga gradimo in širimo občinsko cesto. Vsi posestniki ob cesti pridno pomagajo s kulukom. S tem kažejo uvidevnost, da je dobra cesta potrebna za naš kraj. Dolžnost občin Ščavnica, Zg. Ročica in Kremberga, ki meje na to cesto, pa je, da spravijo čimprej potrebno množino prodca, ki je itak čisto blizu na Krembergu. Seveda bo na tudi potrebno, da se cesta snelle do okrajne ceste, in dolžnost okrajnega cestnega odbora v Sv. Lenartu je, da se končno resno zavzame in pomaga zgraditi nepretrgno okrajno cesto do Sv. Ane in še naprej, da dobi tako Apaška kotlina boljšo zvezo s Sv. Lenartom. — Kmetstvo-nadaljevalna šola, ki smo jo ustanovili meseca novembra l. l., ima sedaj 20 udeležencev, resnih fantov in kmetovalcev. Ponek je dvakrat tedensko ob rednem obisku in velikim zanimanju. Na šoli delujeta domača učitelja gosp. Šol. unpr. Štuhar in učitelj g. Čeh, prvi kot vodja, sodelnik pa kot sodelnik tudi g. župnik Ščko. Vršilo se je tudi že eno javno predavanje, na katero smo povabili tudi druge kmetovalce, o telmačenju novega kmetijskega zakona. Kako važen je zakon za kmetištvo, je pokazalo veliko zanimanje za predavanje. V kratkem bo še več predavanj: o živinoreji, čebelarstvu, bistenji itd. — To zimo smo ustanovili tudi gospodniško šolo za kmetstva dekleta. Vodi jo učiteljica gđ. Kristina Selakova, obiskuje jo 14 kmetijskih deklet, ki se vadijo v šivanju, kuhanju itd. Dekleta sledo pouku, ki je trikrat v tednu popoldne po osnovnošolskem pouku, z velikim veseljem. — Kakor vidite, gibljemo se tudi tu na naši severni obmejni točki.

Kongres jugoslovenskih vinogradnikov
se bo vršil 17. febr. v Novem Sadu. Razpravljale se bo med drugim o vinski borzi in o izvozu vin.

Če je človek na planinskem plesu...

Včeraj se je v poznih jutranjih urah vračal s planinskega plesa, poln planinskih sladkosti, da potolaži nagajivega mačka, jo je zavil v gostilno in za'il jutranjo žejno z dalmatincem, pa seveda tudi prigriznil. Ko pa je bilo treba plačati, se je puntal in končno pristal na to, da odplača »ceho« v iznosu 47 dinarjev v mesečnih obrokih. Gostilničar pa, ki ne ali bo tako dolgo še živel, se s tem ni strinjal, in je poklical stražnika. Na policiji se je planinec udal v usodo in plačal vse brez obrokov...

Drugi veseljak se je tudi v jutranjih urah gugal proti domu. Pozabil pa je menda ime svoje ulice, spominjal se je samo hišne št. 19. In tako je zavil na Meljski cesti v hišo št. 19, prišel v pisarno nekega podjetja in v prepričanju, da je doma, sladko na divanu zaspal... **Krajevni odbor Rdečega Kriza v Krčevini.**

Ker redna letna skupščina dne 2. februarja zaradi prepičle udeležbe rednih članov ni bila sklepna, zato se bo vršila v petek 7. febr. ob 6. zvečer v krčevinski šoli druga z istim dnevnim redom. Odbor prosi člane, da se te redne letne skupščine sigurno udeležijo.

Velika kavarna.

Danes ponedeljek kabaretni večer v Veliki kavarni.

358

Streljaška družina v Mariboru (oblastna in lokalna)

priredi svoj redni občni zbor v sredo dne 5. t. m. ob 20. uri v vrtni dvorani »Pri zamorcu« v Mariboru. V sled izredne važnosti dnevnega reda vabijo se mariborski člani k številni udeležbi. Potrebno je tudi, da se zbora udeležijo vse zunanje streljaške družine po delegatih ter predsedniki pripravljanih odborov. Odbor. —

362

Faröerski otoki

ZEMLJEPIJNI PODATKI. — IZ ŽIVLJENJA SEVERNJAKOV. — ŽIVINOREJA, RIBIŠTVO IN LOV NA PTICE.

Ko bi vprašali, kdo pozna pri nas Faröerske otoke, bi menda malokoga našli, ki bi vedel zanje, še manj pa za Faröerce, njihove prebivalce. In vendar so ti zanimivi osamljeni otoki še v Evropi, sredi Atlantskega oceana med Anglijo in Islandijo. Njihova prošlost je zakrita v globoko tajno in svet se je pričel zanje zanimati šele od leta 1709., ko jih je zasledila neaktirala Danska. Celotna njihova površina, meri 1400 kvadratnih kilometrov, prebivalcev pa štejejo krog 25.000. Pred 200 leti so bili Faröerci samostojno ljudstvo s svojim lastnim prastarim severnim jezikom, ki ne spada v nobeno velikih evropskih skupin, niti v germansko, romansko ali slovansko. Bili so tedaj potomci nekdanjih prastarih ljudstev, ki so živela na severu Evrope pred preseljevanjem narodov. V teku dvestoletne pripadnosti k Danski, so se pa podanili: sprejeli so danski jezik, v katerem se danes vrši ves šolski pouk in se opravlja tudi služba božja. Faröerski jezik se je ohranil samo še v govorici, toda mladina ga kmalu ne bo več znala in razumela. Pač pa so Faröerci ohranili še veliko svojih prastarih običajev in navadidi narodno nošo.

Faröerski otoki so skalnate planote, ki se strmo dvigajo iz Atlantskega oceana, a imajo tudi nekaj precej visokih vrhov ter tihih in prijaznih dolin. Po teh dolinah se, večinoma ob morju, skrivajo male faröerske vasice, ki ne poznajo niti sadnega niti kateregakoli drugega drevja, ki na teh otokih sploh ne raste. Prebivalci se tedaj bavijo pretežno z živinorejo, ribištvom, lovom ptic in pa s skromnim poljedelstvom, ki jim daje nekaj krompirja, ječmena, zelja in solate. Toda ječmenovo klasje na Faröerih ne dozori, morajo ga umetno sušiti, da postane dovolj trdo za mletje. Na teh samotnih otokih namreč ni nikdar pravega poletja, a tudi ne prave zime. Najvišja poletna temperatura doseže komaj 15—17 stopinj, povprečna pa le 11, nasprotno pa ni pozimi nikdar manj kakor 3—5 stopinj pod ničlo, večinoma dosega srednja zimska temperatura +3 stopinje. Zato raste po teh otokih samo trava, pomešana z

najrazličnejšimi poljskimi cveticami, ki so izredno lepe in v naravoslovnem svetu dobro znane, po nižinah pa uspeva tudi detelja.

Središče otočja je mestece Thorshavn na otoku Sandö. Tu uraduje danska okrožna oblast, a tu se navadno steka tudi vsa faröerska izvozna in uvozna trgovina. Mesto ima popolno gimnazijo, nekakšno višjo osnovno (meščansko) šolo ter nižjo strokovno šolo za živinorejo, ribištvo, obrt itd. Ker leži zelo prikladno in ob nizki obali, je glavno pristanišče. Tu sem vozijo danske ladje vsa ona živila in potrebščine za vsakdanje življenje, ki jih Faröerci sami nimajo, odvažajo pa živino, v prvi vrsti ovce; konzervirano meso, posušene, sveže in konzervirane ribe in konzervirane ptice. Les morajo Faröerci, naravno, ves uvažati. Ovc redijo Faröerci vsako leto do 150.000, goveje živine do 10.000, konjpa imajo krog 2000; najmanj je prašičev. Med ribami, ki jih domačini lovijo za domačo prehrano in za izvoz, so pretežno trske, slaniki in kiti. Med vžitnimi pticami so morske papige in nekatere vrste galebov, sicer pa živijo na otočju tudi vrane in nekatere vrste ptic pevk, celo slavci jih obiščejo. Vsako leto ujamejo Faröerci 150 do 200 tisoč ptic. Za lov in promet, osebni in tovarni, imajo preko 100 ladjic in sličnih ladij ali čolnov s preko 7000 tonami prostornine. Za večji promet, za zvezo med njimi in med Dansko pa skrbijo veliki danski parniki, ki dovažajo in odvažajo tudi pošto.

Ker ležijo otoki sredi oceana, divjajo na njih večkrat strahoviti viharji, posebno v zimskem času, tako da se jim ladje po več dni ali celo tednov ne morejo približati. Polet pa so Faröeri zaviti v oblake in tudi deževanje je pogosto. Najlepsi in najbolj vedri ter suhi dnevi so spomladi. Takrat zazelenijo nešteti pašniki in travniki, njivice in vrtovi in otoki so takrat kakor preproge z smaragdno-zelenega baržuna. Faröerci sami pa so spretni, okretni, pridni in žilavi in ker so po naravi zelo nadarjeni, so dali Danski že več odličnih znanstvenikov in tudi pesnikov in pisateljev.

Kakor kot znanstvenik, je tudi sicer v življenju velik čudak. Je velik sovražnik evropske civilizacije in se je že dolgo baval z načrtom, da se izseli iz Evrope na kak samotni otok. Odločil se je končno za 950 km od obale Ekvadorja ležeči Galapaški otok. Ta otok je poznal iz Darwinovih opisov, ki je tamkaj vršil svoja znamenita raziskovanja.

Meseca julija preteklega leta je s svojo ženo odpotoval iz Hamburga. S samotnega otoka ste prispeli dosedaj dveh njegovih pismih v Nemčijo. V enem, ki ga je odpremila neka angleška vojna ladja, piše, da mu gre na samotnem otoku zelo dobro, da se peča sedaj z delom ob solnčenju kože, da si je že tudi napravil leseno kolibo in da se še več let ne misli vrniti v Evropo.

Uradni „šimel“

Vodja nekega rešilnega čolna v pristanišču Brest na Francoskem se je o priliki razsajanja zadnjih težkih viharjev ob francoski obali odpeljal iz pristanišča na pomoč neki ladji, ki je bila v velikanski stiski in se mu je z nadčloveškim naporom res tudi posrečilo, da je rešil posadko. Ker pa je rešilni čoln v naglici vzel s seboj tudi razno nezaccarinjeno blago, mu je carinska oblast naložila denarno globo v znesku 500 frankov. Ko je finančni minister Cheron iz časopisov zvedel za ta uradni »šimel«, ki je vzbudil veliko ogorčenje med prebivalstvom, je kazen brzojavno razveljavil.

Konferenca slovanskih žen

se bo vršila 3. in 4. febr. v Pragi. Kolo jugoslov. sester bo zastopalo 10 članic iz Beograda, po 2 iz Ljubljane in Zagreba. Eno glavnih vprašanj konference bo zblizanje slovanskih narodov in bo konferenca izdelala program za tozadevno delovanje slovanskih žen.

Občni zbor SK Železničarja

Dne 29. januarja se je vršil ob števili udeležbi članstva, kakor smo že poročali, III. redni občni zbor športnega kluba »Železničar«.

Predsednik kluba g. inž. Koudelka je uvodoma naglašal, da je bilo preteklo leto za klub leto napredka, boja in trda preizkušnja za obstoj kluba. Med letom je klub izgubil dva najboljša člana: steber I. nog. moštva pok. Karla Paulina in načelnika težkoatletske sekcije pok. Arzenška.

Kar se tiče napredka kluba imajo vse sekcije beležiti veliko število nastopov in prireditev. Ustanovila se je na novo zimsko-sportna in roketna sekcija (moški roket, ki je prvi v državi). Društvo je bilo v korektnih in prijateljskih odnosih z vsemi pristojnimi športnimi inštitucijami, ter ima v vseh športnih Savezih svoje zastopnike. Predsednik je apeliral na vodilne mariborske klube, da opuste boj proti klubu (v zadevi igrišča) ter se združijo na skupno delo za šport. Zahvalil se je LNP, ki je končnoveljavno edino pravilno rešil verifikacijo našga igrišča.

Slednjič je opozoril tudi na klubove notranje sovražnike, ki se nahajajo na žalost tudi med železničarji samimi. Nekateri so skušali z lažljivimi vestmi škodovati klubu ter posameznikom celo s terorjem onemogočiti delovanje v klubu. Pozval je tudi te, da krenejo na pravo pot ter sodelujejo pri skupnem delu za vzgojo železničarske mladine.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Zore, je razvidno, da je bilo v odboru med letom precej sprememb, tako, da so bili posamezni funkcionarji z delom preobloženi. Med letom sta zapustila klub dva najbolj agilna odbornika, podpredsednik g. Rajh Mirko, ki je bil službeno premeščen v Zagreb ter načelnik nogometne sekcije g. Ermenc, ki je bil službeno premeščen v Niš. Število članstva je naraslo na preko 500. Delovale so sledeče sekcije: nogometna, lahkoatletska, težkoatletska, roketna, tenis, plavalna in zimsko-sportna.

Iz poročila nogometne sekcije, katero je podal g. Fischer, je razvidno, da je sekcija štela skupno z mladino ca. 100 aktivnih članov. Prestopov v druge klube ni bilo razen dveh slučajev, pri katerih pa sta se oba povrnila zopet v klub. Odigranih tekem vseh moštev je bilo 68, od teh dobljenih 34, neodločenih 10 in porazov 24. Goalskore 215:151 na korist kluba. Od teh tekem je prvo moštvo odigralo 35 tekem, igralo je 6 tekem z inozemskimi klubi (Beljak, Leoben in Graz) ter absolviralo turnejo po Vojvodini, kjer je častno zastopalo barve kluba. Mladina se je zopet izkazala kot najboljša v Mariboru. Izgubil je le 1 tekmo. Priborila si je v trajno posest prehodni pokal mariborskega Medklubskega odbora.

Tudi težkoatletska sekcija je pokazala mnogo napredka. Izvedla je v letu 5 nastopov, tako propagandni v Mariboru, v Celju, v Rogaški Slatini, ter se udeležila tekmovanja za prvenstvo Hrvatske in Slavonije ter proslave 5 letnice obstoja Herkulesa v Zagrebu. Pri vseh teh nastopih so člani sekcije častno zastopali klub in mesto Maribor.

Tudi v lahki atletiki, kateri je načeloval g. Ermenc, se je pokazal velik napredek. V mesecu maju je sekcija priredila lahkoatletski nastop, katerega se je udeležilo preko 60 atletov in se je klub placiral na tretje mesto. A že v jeseni je pri medklubskem meetingu, v katerem so sodelovali vsi mariborski klubi, zavzel drugo mesto. Med drugim si je tekač Podpečan Franc priboril v drugič prehodni Vahtarjev pokal skozi mesto Maribor v rekordnem času 6 min. 43 sek. (2350 m.)

Plavalna sekcija je priredila tekmovanje za prvenstvo Maribora na 1500 m dolgi progi, ki je izpadlo v propagandnem oziru zelo uspešno. Ta šport se ni mogel razviti, ker ni bilo do najnovejšega časa v Mariboru nikakega bazena. Z dograditvijo istega na Felberjevem otoku se bo tudi tej panogi nudila lepša perspektiva.

Med letom se je ustanovila roketna sekcija, ki je prva te vrste v državi. Tudi ta sekcija je s svojimi nastopi doma kot v tujini za tako kratek čas obstojala pokazala velik napredek.

Tenis-sekcija javno ni nastopala, ker članstvo še ni toliko napredovalo; pač pa se je izvršil klubski turnir. Prihodnje

leto pa bo tudi ta sekcija, s katero bo združena ping-pong sekcija, začela nastopati javno.

V zadnjem času se je ustanovila tudi zimsko-sportna sekcija. Člani te sekcije se letos še niso udeleževali, vsaj javno ne, toda v prihodnjem letu bodo tudi člani te sekcije že mogli z uspehom sodelovati pri javnih nastopih.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal g. Fischer, je razvidno, da se je moral klub boriti tekom leta z denarnimi težkočami. Krivda je v tem, ker so se vse prvenstvene tekme radi znanih težkoč vršile na tujih igriščih, in pa veliki izdatki za poškodovane igralce. Klub ima sicer še dolgove, toda v preteklem poslovnem letu so se precej zmanjšali. Novih dolgov pa se ni napravilo. Celokupni denarni promet je znašal v letu 1929 Din 221.057,90. Tajnik je konstatiral, da javnost, v prvi vrsti oblasti, vse premalo cenijo šport ter ga vse premalo podpirajo.

Po revizorskem poročilu, ki ga je podal g. Marussig, je bil odstopajočemu odboru izrečen soglasno absolutorij, blagajniku pa s pohvalo. Nato je bil izvoljen soglasno novi odbor v sestavi, kakor smo že objavili dne 30. januarja.

Občni zbor je potekel v vzornem redu brez vsakih brezplodnih debat. Klub nasprotstvom stalno pridobiva na članstvu kot tudi na moči in se mora klub šteti med vodilne klube dravske banovine, akoravno obstoja šele 2½ leti. Vsem tistim, ki do nedavno s tem klubom še niso računali, je ta občni zbor pokazal, kako globoko so pognale med železničarji ideje in zavest športa. V bodoče pa naj klubu služijo kot deviza besede novega predsednika g. inž. Wolfa, ki je rekel: Na delo za procvit in povzdigo železničarskega športnega kluba, dokler ne bo vsak železničar in vsaka žel. rodbina brez izjeme stanu od delavca pa do najvišjega uradnika včlanjena v železničarskem klubu.

Mednarodni sport.

Dunaj: Austra:Admira 3:2 (2:2); RapidWacker 3:2 (2:1); Hackoah:Ottakring 4:3 (3:3); Nicholson:Simmering 6:0 (4:0); FAC:Rapid-Oberlaa 9:1 (5:0); WAC:Breitensee 12:0 (6:0); Sportklub:Alt-mansdorf 10:0 (3:0).

Praga: prvenstvene tekme: Sparta:Slavia 4:2 (2:1); Viktoria Žižkov:Bohemia 2:1 (0:1); DFC:SK Reichenberg 12:3 (6:2).

Budimpešta: prvenstvene tekme: Hungaria:III. okraj 2:0 (1:0); Nemzeti:Turoi 7:2 (3:1) Ofner »33«:Attila 4:2 (1:0).

London: Blackburn Rovers:Birghham 2:1; Bolton Wanderers:Arsenal 0:0; Huddersfield:Newcastle United 2:0; Sunderland:Aston Villa 4:1.

Dublin: Irska:Wales 7:0 (4:0).

Svetovno prvenstvo za hockey na ledu v Chamonixu.

V soboto so se pričele v Chamonixu tekme v hockeyu na ledu za svetovno prvenstvo. Udeležilo se je tekem 14 držav in so dosedanje tekme končale s sledečim rezultatom: Švica Avstrija 2:1 (0:0, 1:1, 1:0); Nemčija:Poljska 3:1 (1:1, 2:0, 0:0); Francija:Belgija 4:1 (0:1 2:0, 2:0); Madžarska Italija 2:0 (0:0, 2:0, 0:0); Nemčija:Anglija 4:2 (0:2, 1:0, 3:0). Tekme se nadaljujejo.

Mednarodni drsalni miting v St. Moritzu.

V St. Moritzu se je včeraj vršil velik mednarodni drsalni miting in so bili rezultati naslednji: Moško umetno drsanje: 1. Payer (Berlin); 2. Bernhauser (Dunaj); umetno drsanje za starejše dame: 1. Ligne-Geurt (Belgija). 2. Weller (Dunaj), umetno drsanje za mlajše dame: 1. Boronovsky (Dunaj).

Domači sport.

Zagreb: Gradjanski:Croatia 7:0 (0:0); Concordia:Hašk 4:2 (2:2). Gostovanje Jugoslavije je bilo radi slabega vremena odpovedano.

Beograd: BSK:Vojvodina (Novisad) 4:2 (2:1).

Novisad: Radnički SK:Jedinstvo (Beograd) 4:3 (0:0).

Odslovljen.

— Ali ne grem predaleč, milostiva, če Vas prosim, da Vas smem spremljati?

— O, Vi lahko greste še dalje, pa brez mene!

Poldrugimilijon članov

izkazujejo telovadne in sportne organizacije na Češkoslovaškem glasom statistike državnega statističnega urada, ki pa žal vsebuje statistiko iz l. 1926 in niti ni popolna. Pa že po tej statistiki je na Češkoslovaškem skoro vsak 10. prebivalec član ene takšne organizacije. Danes so razmere gotovo še ugodnejše. Sokolska zveza ima sama nad pol milijona članov, na drugem mestu tekmujejo med seboj Orli (100.678) in delavske telovadne enote (100.580 članov). Nemški Turnverband šteje 160.569, nemški delavski Turn- und Sportverband 57.440 članov, Christlich Deutsche Turnerschaft pa 10.737 članov. Vse nemške telovadne zveze imajo 228.766 članov, skupno s češkoslovaškimi pa je 977.259, torej blizu milijon članov. Kakor rečeno, so to podatki iz l. 1926, danes je članstva gotovo že čez milijon.

Izven tega je v sportnih organizacijah 435.023 članov in sicer v češkoslovaški sportni zvezi skupno 174.761, v nemški 122.791, krog 50.000 pa v footbalski zvezi, kjer so vse narodnosti skupaj. V turistovskih organizacijah (ki so vštete med sportnimi) je v češkoslovaških 60.240, v nemških krog 50.000 članov.

Nedvomno številke, ki morajo imponirati!

Moderni Robinzon

O berlinskem zdravniku dr. Kralu Ritterju, ki ga je čikaški športnik Evgen Macdonald našel na nekem neobljudenem otoku v Tihem morju v bližini otoka St. Charles, se poroča sledeče: Ritter je iznašel posebne prehranjevalne metode in zastopa predvsem tezo, da normalni človek ne more kuhane in surove hrane prenesti skupno. Dalje se bavi s tem, da ugotovi minimum beljakovine, ki je potrebna za prehrano.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

16

Poleg njega, na njegovi desnici, kakor mu je bil priporočil, je jezdil vitez de Ragastens. Malo dalje zadaj je sledil Astorra, razkronani ljubljeneec njegov, in Rinaldo, in vojvoda de Rienzi, in še stotina drugih gospodov.

Cezar se je naglo ozrl preko rame. Čudna reč; dvorjani, ki so se bili pač že dvajsetkrat v sličnih položajih stisnili okrog njega in dvignili meče, se v tem trenutku niso ganili. In celo to se mu je zazdelo, da se med nekaterimi gospodi in med množico menjavajo znamenja.

Cezar je prebledel. Torej je bil izdan?

Toda naglo se je pomiril.

Ne! Saj njemu niso hoteli žalega!... Kriki so vstajali zdaj, surovi in pomembni:

»Smrt morilcu Francesca!«

»V Tiberu s prokletim Francozom!...«

»Pravičnost! H krvniku ga želite, morilca!«

In pesti, ki so se stiskale, so se obračale proti Ragastensu. Borgia se je zlobno nasmehnil.

»Bogme,« je dejal, »gospod vitez, ali slišite?«

»Slišim, Svetlost, toda ne razumem.«

»In vendar, saj vam govore v dobri laščini...«

»Brrr! Takšna laščina je slabe vrste!«

»Toda, recite vendar, kaj ste jim storili?«

»To vedi sam hudič, Svetlost... Holá... saj so zbesneli... Pozor, Kapitan!...«

Položaj je prihajal nevaren.

In zares, valoveča množica, ki jo je nekaznjeno še bolj podžigala, je mahoma obdala Ragastensa s svojim vrtincem ter ga siloma ločila od Cezarja Borgia.

Vitez je zagrabil vajeti svojega konja, stisnil ga s koleno za rebra in ga postavil na zadnje noge.

Borgia se je hotel obrniti in ukazati naskok na množico, ali ta hip so ga obkrožili dvorjani. Rinaldo je prijel njegovega konja za uzdo in zaklical:

»V grad, Svetlost! Takoj se vrnemo z ojačenjem, da ukrotimo ta upor... Zdaj pa nas je premalo, toipa nas bi raztrgala.«

Ragastens je ostal sam. Ni se vpraševal, zakaj ga množica dolži umora vojvode Gandijskega. Tudi meniha Garconija ni videl, ki je begal od skupine do skupine, oblečen kakor človek iz preprostega naroda. Videl je samo, da je obkrojen od vseh strani.

In sklenil je prodati svoje življenje za drago ceno.

V tem skrajnem trenutku mu je za hip zasijala pred očmi prekrasna podoba Primavere. Vzdihnil je, kakor da bi nekaj obžaloval.

»Pa kaj!« je zamrmral. »Nekoliko prej ali nekoliko kasneje, kaj to dé... Pokažimo tem fakinom, kako zna umreti ubog pustolovec, ki nima drugega premoženja kakor svoje jeklo in svoje zaničevanje do smrti!«

In v istem hipu je zasidil ostroge v boke svoje-ga Kapitana.

Konj ni bil navajen takšnega ravnanja; vzpel se je kakor sveča, odskočil in razdelil okrog sebe celo vrsto strahovitih udarcev s kopiti. Preden bi človek trenil, je nastal naokoli velik prazen prostor.

Dvignilo se je srdito tulenje množice, pomešano

z ječanjem nekaterih napadalcev, ki jim je bil Kapitan zdrobil čeljusti.

Ragastens je odgovoril kričanju z glasnim smehom.

Za malo se mu je zdelo, da bi potegnil svoj meč, ki bi mu bil v boju s to gosto maso itak le malo pomagal. Toda — ponosno vzravnan na svojem sedlu, prsi izbočene, smejoč se z zvonkim smehom, je bil podoben Herkulu, ki se hoče čisto sam zagnati nad cel narod orjakov.

Kapitan, ki ga je železna roka vitezova držala v oblasti uzde, je ljuto teptal, hrzal in glasno rezgetal: bojovita jeza mu je puhala iz širokoodprtih nosnic.

Naenkrat pa je Ragastens popustil vajeti...

Konj je poskočil in se zakadil naprej kakor vihar, ter udaril s svojimi podkvi po zraku...

»Prostor! Prostor, fakini! Prostor razbojnik! Prostor, pritlikavci!« je grmel Ragastens.

»Smrt morilcu! Smrt Francozu!« je odgovarjalo med besnim kričanjem.

Počilo je nekaj arkebuz.*) Toda niti ena kroglica ni zadela viteza; v vratolomnem vihranju skakaje s konjem, nikomur prijemljiv, si je delal pot proti trgu pred gradom, ki zdaj še ni bil več daleč... In vendar, med tem trgom in vitezom je deseterna vrsta podivjancev tvorila živo in neprekoračljivo steno.

Ragastens je vzlic temu prodiral naprej... Nenadoma pa je zagledal človeka, ki se je plazil proti njegovemu konju. Ta človek je držal v roki širok nož.

Hotel je prerezati Kapitanu kite na nogah!...

Ragastens je začutil, da je izgubljen.

V tem hipu, ko mu je moglo samo še brezumno junaštvo vdahnuti rešilno misel, so se temu vitezmu pototerile moči. Točno v trenutku, ko je človek z nožem planil proti Kapitanu, se je sklonil naglo kakor blisk, zagrabil napadalca za pas, dvignil ga, vrgel si ga preko sedla in se zapodil dalje...

Ta človek je bil Garconio! Toda Ragastens ga ni spoznal. Ni ga pogledal... Gnal se je naravnost proti živi steni, ki je ob tem pogledu podvojila svoje besno psovanje ter se mu pomaknila naproti...

Takrat je Ragastens izpustil Kapitanove vajeti ter z obema rokama zagrabil človeka, ki je rjul in se otepal. Z iztegnjenimi rokami ga je dvignil nad glavo, postavil se v stremenih pokoncu kakor sveča v strašnem lučju, v naporu, od katerega so mu pokali živci in mišice, za hip zaviltel meniha, nato pa ga vrgel kakor metalni stroj, z nečuvno silo v svoje napadalce!...

Obenem je zopet prišel za vajeti ter oddrevil s Kapitanom kakor burja. Konj, ves blazen od groze, je napel svoje kite, pognal se v neverjeten skok preko večih vrst ljudi in priletel onostran žive stene neposkočevan na tla.

Menih je bil treščil na tri ali štiri najbližje napadalce ter jih je podrl s svojim padcem. Nekaj minut je ostal brez zavesti; nato se je trudoma pobral.

»To je satan sam!« je zamrmral, dočim je tolpa, nema od osuplosti, gledala, kako jim uhaja Ragastens, ki se je zdaj podil proti velikim vratom gradu.

IX.

Maga.

Kakor večina velikih mest, je imel tudi Rim svoj posebni oddelek z imenom ghetto. To je bila mreža

*) Puška na lunto.

temnih uličic, sredi katerih se je med razkopanim tlakom nabirala voda odtokov ter se mešala s trhljinami in nesnago.

Po tlaku je mrgolela čudna družba polnaga dečadi, stark, ki so čepele na pragovih vrat, in mačk in psov...

Vsi jeziki znanega sveta so odmevali po tem čudnem kafarnavmu, kakor da so se tukaj sestali narodi po razrušenju babilonskega stolpa.

Slehera vrata so vodila v kakšno prodajalno.

In slehera prodajalna je bila bazar, kjer so se prodajale najrazličnejše, najnespodobnejše reči.

Ta del mesta, čigar prebivalcem je bilo komaj dovoljeno, pokazati se drugod — in še to samo o gotovih urah — ta ghetto, ki so se ga kristijani ogibali z grozo in studom, je bil namenjen nevernikom, tistim, ki niso častili pravega Boga...

Tu je bilo zatišje, kjer so živeli Egipčani, prodajalci čarovnij, ciganski vedeževalci, Židje, ki so kupčevali z dragim kamenjem in s tkaninami, in Mavri, ki so kovali orožje, oklepe in jeklene srajce.

V ta žalostni oddelek Rima naj povedemo bralca, na večer tistega dne, ko se je papež tako čudno razgovarjal s Cezarjem, po svojem ne manj čudnem razgovoru z Rafaelom Sanzio — na večer dne, ko se je vršil pogreb Francesca Borgia ter sta Ragastens in Kapitan pokazala svoje junaštvo.

Tisti večer torej, ko je ura udarila enajst, je prišel nekdo v eno izmed nesnažnih uličic, ki smo jih pravkar popisovali. Spremljala ga je četvorica slug; eden je stopal naprej, s svetilko v roki, ostali trije pa so sledili zadaj, oboroženi s samokresi in bodali.

Gospodar tega spremstva je prekoračil verigo, ki je zapirala ulico in ki jo je sluga s svetilko odpel. Nato je molče nadaljeval svojo pot po ghetto; le včasih je s kratko gesto naznačil svetilkonoscu pot, kamor je trebalo kreniti.

Ponočni prišlec je naposled obstal pred nizko, razpadlo hišico, ki je bila vsa polna razpok in še bolj odurna in žalostna za pogled kakor sosednje.

Namignil je svojemu spremstvu, da naj ga počaka na ulici; nato je brez obotavljanja stopil v vežo, zlezal počasi po strmih lesenih stopnicah, dospel do vrat in jih odprl...

Vstopil je in zaprl vrata za sabo. Nahajal se je v sobi, ki jo je razsvetljevala mrtva in dimasta svetloba smolnate trske. Na slamnici v ozadiju te sobe je sedela ali bolje rečeno čepela, z brado na kolenih — ženska postava, ki se je zdela silno stara, sodeč po njenem licu, ki je bilo vse pokrito z gubami; toda opazovalec, ki je videl živahnost njenega pogleda, ji je mogel prisoditi k večjemu šestdeset let.

Ob vstopu svojega gosta se ženska niti niganila, niti ni črhnila besede. Samo neopažen drhtljaj je stresel njene ude, kakor da je pogled na tega človeka oživil v njenem srcu globoko, skrito bolečino.

»Pričakovala si me, Maga,« je dejal možki. »Prav je tako.«

»Ker sem bila zvečer obveščena o vašem prihodu, sem se pripravljala z zarotbami, da vam morem odgovoriti, kakor se spodobi; zdaj sem pripravljena...«

Prišlec si je nato odpel plašč in odgrnil kapuco, ki mu je popolnoma zakrivala glavo. Toda njegovo lice je ostalo nevidno; imel je krinko na obrazu.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialne namene občineta; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglasni trgovskega ali reklamnega značaja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Kontoristinja z malo maturo, večša strojepisja, sl. stenografije, in nemške korespondence išče službe. Nastopi takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Večernika« pod šifro »Začetnica«. 359

V najem se odda s 1. aprilom stanovanje 3 sobe, kuhinja v pritličju, skupno z lokalom in velikimi kletnimi prostori. Naslov v upravi. 361

Prodajam 20% kronski bon, vrednosti K 1850.— z 20% popustom. Naslov v upravi lista. 355

Malo opremljeno sobo s posebnim vhodom in električno lučjo oddam takoj. — Cvetlična ulica 23, pritličje. 360

10 oratov travnika s sadonosnikom na prodaj. Naslov pove uprava lista. 342

Sobico, lepo opremljeno z električno lučjo, poseben vhod, oddam takoj. Stritarjeva ulica 5/I. 347

Sportniki! Drsalka brusi in ponikla najbolje in najceneje, mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Krasne pletene obleke v veliki izbiri, po zelo nizki cen! prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor. Vetrinjska ulica 17. 2319

Kolesarji pozor!

Zima je tu! Prihaja čas, ko bo treba oddati vaše kolo v popolno oskrbo in shrambo čez zimo.

V istem času se vam nudi prilika, da daste vaše kolo temeljito popraviti. Generalno popravilo z emulacijo na 180 stopinj vročine potom električne peči, poniklanje ter temeljito očiščenje in brušenje vseh krogličnih ležajev, tako, da postane kolo z malimi izdatki zopet novo. Zadostuje dopisnica, da pridem po kolo na dom. Priporoča se mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 3009

20% kronske bone kupimo! Plačamo najvišjo dnevno ceno. Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14. 307

Kavarna v Zagrebu na prodaj. Več pove iz prijaznosti Oset, Mariborski dvor. 303

Prodajalka manufakturne stroke, zmožna slovenskega in nemškega jezika z daljšo prakso in spretna v občejanju z strankami, posebno kmečkimi, se išče za manufakturno trgovino v Mariboru. Cenjene ponudbe z označbo dosedanjega službovanja je poslati pod »Manufakturstinja« na upravo tega lista. 330

Popravila

ur, zlatnine, srebrnine in gramofonov najbolje, najhitreje in najceneje samo pri tvrdki **M. Ilger-ja sin, Maribor** Gosposka ulica 15. 1547

Pozor! Patent posteljni fotel, soliden, praktičen, za vsako sobo uporaben, od 1000 Din naprej pri izumitelju in izdelovalcu B. Jagodič, Rotovski trg 3. 3090

Vulkanizacijo avtogumij, galoš in snežnih čevljev sprejema Franc Terbut, Glavni trg 4.

Najvišje cene plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje **M. Ilger-ja sin, Maribor**, Gosposka ulica 15. 1548

Dame pozor! Škornje po najnovejšem modelu. Zmerne cene. Izdeluje Govedič, Frankopanova ulica 10. Delavnica za popravila vseh gumijastih čevljev. 37

„MERAKL“

barve, mastila, lake, kit, klej, emajle, čopiče in zajamčeno čisti firnež najboljše vrste nudi tovarna

MEDIČ-ZANKL, MARIBOR

D. Z. O. Z.

PODRUŽNICA, GLAVNI TRG ŠTEV. 20